

साक्षरता, संख्या मिशनची अंतिम मुदत 2027 पर्यंत ढकलली गेली

अतिरिक्त निधी नाही; सॅम्परा शिक्षण योजनेतून येणारे पैसे

एक पाऊल पुढे: आतापर्यंत, मुलांनी इयत्ता १० वी पूर्ण करावी हे ध्येय आहे. प्रतिनिधित्व मुरली कुमार के.

प्रिसिला जेबाराजनवी दिल्ली

प्रत्येक इयत्ता तीसरीच्या मुलाला पाच वर्षांच्या आत मूलभूत साक्षरता आणि संख्यात्मकता असावी यासाठी केंद्राचे नवीन मिशन सोमवारी सुरू केले जाईल. राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात हे लक्ष्य साध्य करण्यासाठी २०२५ च्या अंतिम मुदतीचा समावेश करण्यात आला असला, तरी कोव्हिड-१९ ने यापूर्वीच दोन शैक्षणिक वर्षे विस्कळीत केली आहेत हे लक्षात घेऊन केंद्राने २०२६-२७ ची लक्ष्य तारीख पुढे ढकलली आहे.

शालेय शिक्षण विभागाचे म्हणणे आहे की नॅशनल इनिशिएटिव्ह फॉर प्रोफिशियन्सी इन रीडिंग विथ अंडरस्टॅंडिंग अँड न्यूमरसी (एनआयपीयूएन<निपुन> भारत) साठी अतिरिक्त निधी देण्यात येत नाही. त्याऐवजी, प्रमुख समता शिक्षण योजनेतून पैसे वाटप केले जात आहेत, ज्यामुळे यावर्षी प्रत्यक्षात त्याच्या बजेटमध्ये 20% घट झाली आहे.

शिक्षण मंत्रालयाच्या निवेदनात म्हटले आहे की, "निपून भारत मिशनची दृष्टी मूलभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्राचे सार्वत्रिक अधिग्रहण सुनिश्चित करण्यासाठी एक सक्षम वातावरण तयार करणे आहे, जेणेकरून प्रत्येक मूल 2026-27 पर्यंत ग्रेड 3 च्या अखेरीस वाचन, लेखन आणि संख्यात्मकतेत इच्छित शिक्षण क्षमता प्राप्त करेल," असे सांगून शिक्षण मंत्रालयाच्या निवेदनात म्हटले आहे की, राष्ट्रीय स्तरावर पाच स्तरीय अंमलबजावणी यंत्रणा स्थापन केली जाईल, राज्य, जिल्हा, ब्लॉक आणि शालेय स्तर. या मोहिमेचा विकास करण्यास मदत करणार या लोकांच्या मते, निपून भारत राज्य सरकारांसाठी ध्येय निश्चिती आणि उत्तरदायित्वावर भर देण्याची शक्यता आहे आणि शिक्षक प्रशिक्षण, मूल्यांकन आणि मुद्रित संसाधनांच्या निर्मितीसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे प्रदान करण्याची शक्यता आहे.

शालेय शिक्षण विभागाच्या एका वरिष्ठ अधिकाऱ्याने अतिरिक्त वाटप केले जात नाही याची पुष्टी करताना सांगितले की, "हे सग्रा शिक्षण ाद्वारेच वित्तपुरवठा केला जाईल." "सॅम्परा शिक्षण ही एक छत्री योजना आहे आणि यावर्षी त्यात सुधारणा करण्यात आली आहे. त्या पुनरावलोकनानुसार, एफएलएन (मूलभूत साक्षरता आणि संख्या) साठी तरतूद ठेवण्यात आली आहे," असेही अधिकाऱ्याने सांगितले. 2021-22 साठी, सॅम्परा शिक्षणाचा अर्थसंकल्पीय अंदाज 31,050 कोटी ₹ होता, जो मागील वर्षीच्या ₹38,750 कोटी च्या अंदाजाच्या 20% कमी आहे, जरी 2020-21 चा सुधारित अंदाज फक्त ₹27,957 कोटी होता, कोव्हिड-19 व्यत्ययामुळे कमी वापर झाला.

केंद्रीय वर्ग फाऊंडेशन या बिगर सरकारी संस्थेने या मोहिमेच्या विकासात केंद्राला माहिती आणि तांत्रिक मदत दिली आहे. सीएसएफचे सहव्यवस्थापकीय संचालक विक्रमा दौलेट सिंग म्हणाले, "आम्ही असा अंदाज लावला होता की हे लक्ष्य साध्य करण्यासाठी दर वर्षी सुमारे ₹५०० रुपये खर्च येईल, ज्याचा वार्षिक खर्च सुमारे ₹२,२००-२,३०० कोटी आहे."

'प्रथम शिक्षण प्रतिष्ठान'च्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी रुक्मिणी बनेर्जी यांनीही केंद्राच्या मसुद्याच्या योजनेवर अभिप्राय दिला. पैसा हा निर्णायक घटक ठरणार नाही, तर मानसिकता बदलतो, यावर तिने भर दिला.

"आतापर्यंत फक्त मुलांना शाळेत नावनोंदणी करणे आणि नंतर त्यांनी इयत्ता १० वी पूर्ण करावी हे ध्येय आहे. विद्यार्थी आवश्यक बिल्डिंग ब्लॉक ्स मिळवत आहेत याची खात्री करण्यासाठी या मोहिमेत स्टेजनिहाय शिकण्याची उद्दिष्टे स्पष्ट केली आहेत," असे त्या म्हणाल्या.

the_thinking_treet3
THRIVING FOR SUSTAINABLE FUTURE